

► TEMA

Pilar Benejam i Arguimbau, doctora 'honoris causa' per la UIB

El 26 de març de 2021, el Consell de Govern de la UIB nomenà doctores 'honoris causa' a Helena Maleno Garzón i a Pilar Benejam i Arguimbau. El 27 de maig es realitzà l'acte d'investidura de la doctora menorquina Benejam al Centre de Cultura Sant Diego d'Alaior.

Continuen els actes de nomenament de doctores 'honoris causa' per la UIB

♦ Marina Castillo Fuentesal *

Pilar Benejam i Arguimbau, nascuda a Ciutadella el 1937, estudià Magisteri (1967), es llicencià en Filosofia i Lletres, en les seccions de Pedagogia (1966) i Història (1972) per la Universitat de Barcelona i es doctorà en Pedagogia, el 1985, a la Universitat Autònoma de Barcelona.

Professionalment, s'inicià com a

mestra de Geografia i Història per als nivells d'Educació Primària i Secundària i el curs 1971-72 fou contractada per la Universitat Autònoma de Barcelona.

A part d'impartir docència, ha format part de l'equip de direcció de l'Escola de Mestres de la UAB; fou vicerectora adjunta de Programa Docent i ha estat directora del Departament de Didàctica i de l'Institut de Ciències de l'Educació. Ocupà el lloc de coordinadora de l'àrea d'Educació a la Diputació de Barcelona i es convertí en la prime-

ra presidenta de l'Associació Universitària de Professorat de Didàctica de les Ciències Socials.

Pel que fa al camp de les investigacions, destaquen les seves participacions en els fòrums de l'Escola d'Estiu del Moviment de Renovació Pedagògica de Menorca. A més, fou membre de la directiva de la revista *Iber* i cofundadora de la revista *Enseñanza de las Ciencias Sociales*.

Tots aquests mèrits l'han fet mereixedora de diferents reconeixements, com el premi Ramon Llull del Govern de les Illes Balears i el premi Emili Darder de l'Obra Cultural Balear, entre d'altres. El 2018 li concediren el títol honorífic de filla il·lustre de Ciutadella i, un any després, la nomenaren doctora *honoris causa* per la Universitat Rovira i Virgili.

Fou nomenada doctora *honoris causa* per la UIB gràcies a la proposta de la Facultat d'Educació. D'aquesta manera, es reconeix el seu recorregut professional dins el camp de l'educació; es valora la seva participació en el corrent de la renovació pedagògica i es destaca la seva labor per aconseguir una universitat democràtica.

* Doctoranda en Història, Història de l'Art i Geografia i contractada predoctoral Clara Hammerl (UIB)

► TEMA

Efectes de l'escalfament de les aigües

Cada any la part més profunda del Mediterrani occidental augmenta de forma contínua i constant 0,002° C la seva temperatura i un 0,001 seva salinitat. Un tema que ens hauria de preocupar i molt a tota la població en general, però sobretot als que vivim a les Illes Balears.

El mar Mediterráneo se vuelve salado, y no es bueno

♦ Juan María González de la Rosa *

Científicos españoles del Centro Oceanográfico de Málaga del Instituto Español de Oceanografía (IEO) han analizado datos de temperatura y salinidad del mar Mediterráneo occidental. Su investigación publicada en el *Journal of Geophysical Research*, demuestra que el agua

profunda se calienta de forma progresiva y se hace más salina, acelerándose el proceso hasta nuestros días. Al norte de Baleares, en la costa catalana y en el Golfo de León las temperaturas están ahora muy por encima de lo normal. Sí, han leído bien, nuestras playas son de las más afectadas. Cada vez notaremos el agua más caliente y nos tendremos que quitar más sal de encima.

Los océanos pertenecen a la hi-

drosfera y, a nivel global, se están calentando lo que supone un gran problema, ya que son el regulador más importante del clima. Además, la contribución más importante al ascenso del nivel medio del mar está provocada por la propia expansión térmica del agua, ya que al calentarse ocupa un mayor volumen. A esta circunstancia hay que añadirle los episodios de temperaturas

extremas porque los océanos también sufren 'olas de calor'; su frecuencia se ha duplicado y ahora son más intensas, extensas y duraderas. Nuestro mar se ha calentado un 20 % más que el promedio global llegando la superficie del agua hasta un incremento de 1,1 °C desde inicios de los años 80.

Habrà que monitorizar continuamente el mar y recopilar los datos de temperatura y salinidad a través de la base de datos MEDATLAS (Atlas del Mediterráneo con datos oceanográficos) para ver cómo evoluciona, pero lo que parece claro, es que la tendencia es tan al alza que si no ponemos remedio, en el futuro las playas parecerán auténticos caldos de gallina con... sí, con demasiada sal.

* Graduat en Geografia i Història i Graduat en Història de l'Art (UNED)

► TEMA

De biblioteques i catàlegs...

El món de les biblioteques ha canviat en els darrers anys a passes de gegant. S'han digitalitzat els processos de catalogació, però a més a més s'ha facilitat molt la cerca de continguts de tipus bibliogràfics. En els anys vinents s'esperen nous canvis importants gràcies a les contínues innovacions tecnològiques.

A les portes d'una nova revolució en els sistemes de gestió i recuperació de la informació

♦ Elena Gili Sampol *

A la universitat ja som poques les persones que recordem haver utilitzat aquells fitxers de fusta -record, especialment, el que es trobava a l'entrada de la biblioteca pública, ara l'Arxiu del Regne de Mallorca-, on se cercaven les referències bibliogràfiques a través

de fitxes de cartó ordenades alfabèticament. També quedem pocs que recordem aquell procés d'automatització dels catàlegs, fita que aleshores ja ens va semblar una meravella, però que si ho miram amb certa perspectiva va ser un no res comparat amb la revolució que va suposar la possibilitat de fer les consultes en línia, d'exportar les referències a gestors bibliogràfics, etc.

Aquests canvis varen ser fonamentalment tecnològics i el proble-

ma principal és que no es varen veure reflectits en l'aplicació de les normes de catalogació que descriuen els recursos, ni a les directrius de gestió interna que estructuraven les metadades que conformen els catàlegs, ara també coneguts com a eines de descoberta.

Tot això va canviar a partir de l'any 1998, quan es considerà necessari conceptualitzar, tots els elements que conformaven l'univers bibliogràfic. Des d'aleshores s'han assolit grans metes que ens col·loquen irremeiablement davant un nou canvi de paradigma i que per

primer cop sabem que no serà tan sols una aplicació d'una nova tecnologia, sinó que suposarà un canvi estructural amb la inserció de dades bibliotecàries a la web semàntica -una web més bibliotecària pel que fa a l'ús de termes controlats, identificadors i vocabularis de valors-, que permetrà oferir nous serveis, alguns d'ells inimaginables fins aleshores per les biblioteques.

Aquest nou plantejament, i en concret el que fa referència a la descripció dels ítems o exemplars, ha esdevingut en l'eix principal sobre el qual es desenvolupa la tesi doctoral que vaig defensar el passat dia 20 de maig, i que proposa un ampli marc de reflexió en un moment crucial com l'actual.

* Personal tècnic del Servei de Biblioteca i Documentació de la UIB i doctora en Documentación, archivos y bibliotecas en el Entorno Digital per la UC3M.

Campus Obert

CUESTIONES DE ACTUALIDAD DESDE LA ÓPTICA DE EXPERTOS UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i Busquets

Antoni Vives Reus

Rafel Puigserver Pou (CEDOC-UIB)